

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătat pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Puncte negre.

Până la călătoria lui Giers, a ministrului rusesc de externe, orizontul politic al Europei părea destul de limpede. Se credea că cu încetarea luptelor din Erșegovina și Crivoscia și cu campania cea scurtă din altă parte a lumii din Egipt, electricitatea din atmosfera politică s'a consumat. Jocul armelor, cugeta omul, că va fi înlocuit cu debateri diplomatice, cari vor mai repara, cât se va pute, edificiul păcii europene.

Dar eată, se desface o peatră mică din munte, neînsemnată la vedere, care cu cât se rostogolește mai departe, cu atâta crește și amenință să zdrobească picioarele de lut ale păcii europene.

Giers pleacă într-o călătorie în afaceri de familie. În călătoria sea se abate pe la Varzin, unde petrecea Bismarck. De acolo merge la Berlin, de unde trece mai departe în Italia.

Cu cât diplomatul rusesc merge mai departe, cu atât și comentarele despre călătoria lui au luat dimensiuni mai neliniscitoare. Și acum, când e vorba că la reîntoarcere diplomatul rusesc se va abate pe la Viena, comentarele călătoriei varsă deja scântei și flăcări, încât ochiul nedepins în arătări de aceste nu mai scie, în cătrău să privească și cu atât mai puțin să se orienteze, dacă și din care parte are să se descarte tempestatea.

Alianța austro-ungaro-germană era până aci nu numai un lucru care nu se putea trage la îndoială, ci era tot odată și o garanție a păcii europene.

Cetească cineva oficioasele și neoficioasele din Berlin și Germania, cetească și oficioasele din Austro-Ungaria și va sta înmărmurit de schimbarea de preste noapte, ce i se înfățișează.

Pe când mai înainte era un cuget și o inimă, că alianța austro-germană garantează pacea Europei, astăzi aceleași foi de o parte aud deja tropotul

cailor căzăcesci și zurutul sgomotos al tunurilor grele rusesci, apropiinduse de granițele Germaniei, și de altă parte ved alianța cea sigură între Germania și Austro-Ungaria clătînduse din temelii.

Oficioasele noastre își dau încă silința de a ascunde și tropotul căzăcesc și clătînduse alianței. Foi de calibrul diariului „Köln, Ztg.” însă, nu vor să mai ascundă nimica, ci suflă în trîmbița de alarmă. Mai mult. Aceleași se aruncă cu o vehemență neobicinuită asupra Austro-Ungariei, înfățișîndu-o ostilă teutonismului Germaniei și cochetînd cu rusismul, cu care, pe socoteala Germaniei, vrea să împartă orientul. Guvernul austriac și majoritatea parlamentară austriacă este timbrată de un fel de panslavism, care vrea să întretină amicitie privată cu Rusia spre scopul indigitat.

Ungaria, ca atare, își are și ea partea sa.

Maghiarii, cari astăzi fac Ungaria, sînt calificați de cosmopoliți, cari acasă sînt maghiari și în afară prietini cu toată lumea, și cari consideră o Ungarie independentă de o necesitate europeană, de o scăpare și bulevard al libertății, creșînd că toată lumea este datoare a sta bună pentru această Ungarie independentă. Va se dică Ungaria, care rașimă și ea foarte mult pe alianța amintită mai sus, se vede și ea dată în judecata presei bismarckiane.

Cum dară au să se descurce încurcăturile aceste, lângă care mai vine a se adauge, că alianța austro-ungaro-germană e încheiată pe cinci ani cu avis de un an?

Ajungînd la acest punct ne aducem aminte de întîlnirea dela Danzig, despre a cărei scop și rezultat n'a străbătut până acum nimica în public; ne aducem aminte de amenințările din „Berliner Tagblatt” din vara trecută și ne întrebăm, că toate aceste au evaporat de nu li se mai scie de urmă? Nu cumva aceste sînt sbeute în punctele negre, care se

arată acum deja ca nuori negri pe orizont?

Barbații de stat ai monarhiei austro-unguresci trebuie să și scie da seamă de toate aceste și credem că ei nu vor duce monarhia prin o alianță atât de laudată la o isolare tocmai în momentele cele mai critice, cari amenință ca din senin pacea Europei.

Nu sîntem inițiați în arcanale politice și de aceea nici nu intrăm mai afund în cestiuni atât de complicate.

Pentru noi românii din monarhia austro-ungurească este de ajuns, ca să fim deștepți și să scim de situațiunea cea complicată.

Sciînd și numai atîta ne este de ajuns, pentru ca să câștigăm convingerea, că acum, mai mult ca ori cînd altă dată, avem datorință strînsă a ne grupa cu toții pe lângă stindardul intereselor noastre naționale patriotice.

Una și nu multe să fie credința noastră politică, ca să nu se împlinească la noi dișa scripturei: „bete-voiu păstoriul și se vor risipi oile.”

Deci, să stăm bine, să stăm, nu cu frică, ci cu băgare de seamă și să luăm aminte, cum se vor desvolta evenimentele mai departe. Să luăm aminte ca nimica să nu ne surprindă și să ne treacă, cu vederea cum ne-au trecut evenimentele dela 1867 încoace.

Înainte de toate solidari trebuie să fie românii din Austro-Ungaria. Solidaritatea ne-au dovedit la 1848 și la 1861—4 cât a fost de binecuvîntată pentru sporiul în luptele naționale politice.

Însă acest scump juvel politic nu trebuie aruncat și trîntit în ori ce direcțiune politică. Solidaritatea, trebuie să ne deschidem bine ochii, unde o aplicăm.

Astăzi ne aflăm într-o situațiune creată, prin ajutorul unor întemplieri, de compatrioții nostri maghiari. Lucrurile cari constituie situațiunea, sînt așa de înaintate, încât nu putem vorbi de niciun fel de direcțiune în concret. Tot ce putem face este, să arătăm lumii ne-

ajunsurile noastre. Tot ce putem face este ca să ne aparăm de insultele și injuriile ce se aruncă asupra noastră denegîndu-ne cu „titluri” drepturile și existența națională.

Să fim dar cu priveghiare, dar tot-odată și activi. Activitatea, ca și priveghierea noastră să nu se manifesteze numai prin vocea unor foi și a câtorva articuli, căci nu vom ajunge la țintă.

Cum am fost de încheeați în 1881, cînd am ales delegații la conferența din Sibiu, așa trebuie să fim și acum și tot deauna, stînd în contact, pentru ca nimene să nu apuce pe căi rătăcite.

Precum vedem, cluburile, cari au ales delegații, e de lipsă să nu se lăngească și să nu se destrame, eară, unde s'au destrămat, să se reconstruască. Inteligența din trînsese să fie activă și să caute căi și mijloace permise de lege, ca alegătorii nostri să fie în curent despre evenimentele mari și mici, ca să se scie orienta cu toții în urmarea atitudinii politice și să nu se dea în mâinile acelor, cari vor veni mai întîiu, ca să-i seducă pentru scopuri particulare.

Să priveghiam că țilele sînt grele!

Revista politică.

Sibiu, în 10 Decembrie.

Preferența între toate evenimentele o au astăzi scirile alarmătoare, care isvorîsc din cabinetul de externe din Berlin. „Köln. Ztg.” este foarte spornică în materie de sciri de aceste. Un corespondent din Berlin scrie la foaia din Colonia „că alianța austro-germană nu ar fi pe placul unor politici din Austria și Ungaria. Aceasta este un secret public. Panslavistii austriaci, și de aceștia sînt mulți, ved în alianță o pedecă pentru o amicitie privată austro-rusească, care are să producă rodul dărăbuirei Turciei și împrăștierea acesteia între cele două împărății. Urmarea mai departe ar fi, alianța împărățiilor sub conducerea țarului alb,

FOIȚA.

Din poveștile uncheșului sfătos.

Despre pomul crăciunului. *)

(Urmare.)

Românii, tot în Decembrie, adică tot la solștiul de eamnă, serbau cam același lucru, însă în cinstea lui Saturn, un zeu de ai lor, căruia Grecii îi diceau Cronos, adică zeul Vreme. Serbarea lor era întru aducerea aminte despre libertatea și egalitatea ce domnise în țilele stăpînirii acestui zeu, și pentru belșugul și bunul traiu al oamenilor, cât a domnit Saturn.

La această serbare Românii da drumul robilor lor să se veselească și dîșii după pofta inimei lor. Ba încă mulți din domni slugeau pe robii lor la masă în țilele acestor serbători. Robii earăși mulți din ei, cari nu și cunoșeau lungul nasului, ocărau și înfruntau pe domnii lor, cum le venea la gură, și nimeni nu le putea să le facă nimic pentru aceasta.

Aceste serbători sgomotoase, în

care se petreceau fel de fel de necuviințe, se numeau Saturnale.

Cetățenii în aceste țile și trimiteau daruri unul altuia. În ajun copiii din Roma, unii umblau din casă, în casă, poftind gazdelor toate bunurile de pe pămînt. Alții umblau îmbrăcați în haine schimbate și cu măști de dobitoace, tocmai cum fac astăzi copiii Românilor, cînd umblă cu brezaia, vasilica, plugulețul și altele. A doua zi umblau cu rămurele verzi și diceau oamenilor, la mulți ani și alte alea, cum fac astăzi copiii nostri cu Sorcova.

Pe atunci anul nou începea la Solștiul de eamnă. Mai tîrziu s'a hotărît să fie la 1 Ianuarie.

Multe ar mai fi de diș asupra acestor serbători ale saturnalelor la Romani; dar mi e teamă să nu vi se urască ascultînd la nagode de acestea. Mă mărginesc aci, cugetînd că nu trebuie să mi dau toată procopseala de față, căci mie nu-mi mai rămîne nimic.

Așa stăteau lucrurile cînd s'a întemeiat creștinismul. Sfinții părinți

vedînd aceste datini înrădăcinate la popoarele ce se creștinaseră, și de oare ce serbătorile păgănesci cădeau tot cam odată cu nascerea lui Christos, lăsară pe popoare să și facă veselele în voe, fie-care după datina sa; însă le dete o întorsură creștinească și astfel remaseră până în ziua de astăzi. Și fiindcă popoarele și uitaseră ce însemnau acele veselii ale lor pe vremile de demult, lucrarea sfinților părinți fu primită de bună.

Mai în urmă anul nou hotărîndu-se să înceapă la 1 Ianuarie, sfinții părinți îngăduiră Românilor ca și veselele să le împartă în două. O parte din ele rămăseră pentru crăciun, eară alta se aședară la anul nou.

La noi obiceiurile dela crăciun și dela anul nou, venite cu gloatele, dela Roma, pe care le aduse Traian împăratul, nu s'au schimbat nici cît negru sub unghie, până azi cu toată întorsura creștină ce le deteră sfinții părinți; căci tir mi-e serbarea reîntoarcerii sau biruinței soarelui asupra vrăjmașilor, tir mi-e serbările libertății și a fericirii popoarelor, tir mie

veseliile dela Nascerea Mîntuitorului neamului omenesc din robia păcatului mie unuia mi se pare că tot într-o oală ferb.

Atîta numai că trebuie să ție ce a apucat dela moșii, dela stramoșilor ca la ori-ce vreme de trebuință să cunoască fie care, cine sînt ei și de unde se trag.

Ear dacă va fi să ajungem la povestea cu o turmă și un păstor, atunci se schimbă vorba. Cînd și-or lăsa alte neamuri obiceiurile și datinile lor numai atunci să ni le lăsăm și noi pe ale noastre.

Acum după ce v'am spus tot ceea ce d-voastră știți de mai înainte, ia să o întorcem și pe foaia cealaltă, să vedem ce cuvîntează.

După așezarea gloatelor romane aduse de Traian împărat, aici pe pămîntul nostru, s'au sculat o sumedenie de neamuri, unele mai sălbătice și mai războinice, cu armă și cu foc ca să se facă stăpâni ei pe pămîntul apucat de noi. Însă cum spune dicătoarea.

o alianță a cărei ascuțit ar fi îndreptat contra teutonismului. A doua sortă de adversari ai alianței austro-germane, în lăuntrul monarhiei habsburgice, sunt cosmopolitii crescuți în ideile franceze-liberale, cari acasă sunt maghiari și în afară pretinzi lumea întreagă, cari consideră o Ungarie independentă de o necesitate europeană, de scăpare și bulevard al tuturor libertăților și cred că toată lumea e datoră a interveni pentru această Ungarie independentă; cari însă afară de Ungaria numai cred nimica de lipsă, nici integritatea Germaniei, nici a Austriei, nici a altui stat. Corespondența se ocupă apoi cu politica maghiară din 1870 contrară Germaniei și despre năzuințele din monarhie de a paraliza alianța austro-germană. Corespondența amenință cu mâna liberă, după ce va expira termenul alianței în 1884.

Foile vieneze și budapestane caută să slăbească puterea amenințărilor dela Berlin și asigură că de un conflict cu Germania nu poate fi vorba.

Spațiul nu ne permite a înregistra tot ce se scie în obiectul acesta. Vom reveni.

Englittera a invitat puterile la conferința dunăreană.

Traducem și publicăm mai la vale, dice „Românul” de Mercuri, un foarte însemnat articol al ziarului parisian „Le Bien public” inserat în fruntea numărului său dela 11 Decembrie, sub titlul „Români și Unguri”.

E de prisos a mai atrage atențiunea asupra acestei lucrări, căci ea se recomandă în deajuns prin tonul împăciuitoare, prin simțămintele ce exprimă și prin vederile clare, înalte și de cel mai mare interes politic, asupra cărora adânc și serios trebuie să cugete toți, și mai cu osebire cei cărora sunt direct adresate.

„Telegraful” despre Ciangăi.

Diarul Bucurescian „Telegraful” scrie asupra acestei teme în nrul său de Mercuri următoarele:

Luna trecută a sosit la Pesta o deputațiune a așa numiților ciangăi din Bucovina. Această deputațiune s'a declarat de a fi trimisă din partea a 20,000 de ciangăi, cari locuiesc partea României, cunoscută sub numele de Bucovina. Deputațiunea cere într-un mod energic ajutor dela Dieta și guvernul maghiar, ea declară că scăpând de procesul de romanizare, la care se află supuși, sunt espuși a muri de foame și nu se mai pot susține cu toată inteligența și forța lor de rezistență extraordinară, cu care, după spusele maghiarilor, se află înzestrați.

Renumit prin ignoranța sa, istoricul maghiar László Mihály, în opera sa fantastică intitulată: „Frații noștri din

Orient” nu ține de loc compt de faptul nedubitabil că acești Ciangăi înainte cu vr'o 200 de ani au trecut munții Carpați și s'au stabilit în Bucovina; cauza emigrațiunei din patria lor a fost că se vedură espuși a muri de foame și nu se mai puteau susține „cu toată inteligența și forța de rezistență extraordinară” a neamului maghiar.

„Sătui de viața nomadă, dice preotul Tonka (unul din delegați,) Ciangăii din Bucovina cerură voia de a se reîntoarce în patria lor.”

Cererea e logică și legitimă, după părerea noastră nimic n'ar fi mai nimerit din partea guvernului maghiar de cât a sprijini aceasta.

Ce se va întâmpla după ce Ciangăii se vor permuta ear în Ungaria este un alt lucru: însă dd. patrioți din Pesta nu pot și n'au drept moral de-a refusa acestor maghiari de a se reîntoarce, de unde au plecat.

Miseria însă e mare în Ungaria, cetitorii noștri cunosc faptul, că din an în an emigrațiunea din Ungaria crește mereu; guvernul maghiar înspăimântat de mărirea valurilor emigratoare, cari părăsesc țeara, a creat legi excepționale pentru a opri această emigrațiune. Așa fiind, rezultatul reîntoarcerii Ciangăilor devine mai mult decât vădit, ei nu vor putea sta mult în regatul maghiar și instictele lor de popor mongol-nomad îi vor împinge ear să părăsească țeara pe care o cred de patria lor.

Deputațiunea de Ciangăi a fost compusă din 7 inși, 6 țărani cu căciuli mari și conducătorul lor preotul protestant Carol Tonka. La banchetul ce li s'a dat în clubul scriitorilor și artiștilor din Pesta unul din membrii deputației s'a arătat înțelepciunea ridicând un toast pentru „generalul superior al oblașturii unguresci, ministru Koloman Tisza!”

Maj. Sa a promis deputației, că va face tot posibilul spre a realiza dorințele Ciangăilor. Asemenea promisiuni li s'au făcut și din partea miniștrilor și a deputaților. Și noi le dorim Ciangăilor bucovineni ca să-și vadă cât de curând visul cu ochii, ne temem numai ca nu cumva până ce se vor așeza cele 20,000 suflete în pustiele Ungariei să fie silite alte o sută de mii a părăsi țeara din cauza miseriei, ce copleșește și aici pe țărani.

* * *

O altă cestiune asupra căreia a fost atrasă dila din urmă atențiunea presei maghiare ne face a încheia cestiunea Ciangăilor din Bucovina cu cestiunea confrăților lor din România. Săptămâna trecută cu ocaziunea discuțiunei asupra capitolului subvențiunii și burse din budgetul Ungariei, s'a atins în Dieta maghiară și cestiunea ajutorării Ciangăilor de dincolo de Milcov. Eată în resumat ce s'a vorbit în această privință:

„Deputatul Adam Lazăr: De 10 ani v'e tot rog să votați burse pentru tinerii ciangăi din Moldova, ca să poată veni în Ungaria la scoalele pedagogice, spre a se pre-

para de învățători, pentru scoalele maghiare din acea țeară, și n'ați făcut.

„Coloman Thaly: Scopul nostru trebuie să fie să aducem pe toți Maghiarii din România și din Bucovina și să-i colonizăm în Ungaria. Deci ași voi să află dacă guvernul a făcut ceva pe cale diplomatică în scopul acesta și cu ce rezultat? Eu cred că în România sunt cu toții peste 250 mii de Maghiari, ear mai înainte au fost 300 de mii și mai de mult, 500 de mii, căci Cumanii și Pecenegii au fost Maghiarii și Moldova era a Maghiarilor. După acestea Thaly pretinde, că guvernul Maghiar s'e facă schimb, dând guvernului României câte doi români pentru un maghiar.

„Ministrul financelor, comitele J. Szapary răspunde lui Adam Lazăr, că guvernului unguresc nu'i prea dă mâna să ajute ciangăii din Moldova în modul precum cere el din cauza, că atunci și guvernul României ar putea cere dreptul de reciprocitate, că adică să ajute și el cu burse pe tinerii români din Ungaria, ceea ce nu se poate suferi. Ministrul însă scie și recomandă altă cale, adică: di-verse societăți filantropice și scolastice private, acelea să ajute pe ciangăii din Moldova.

Lui C. Thaly. ministrul îi răspunde că s'au și luat măsuri pentru aducerea ciangăilor în Ungaria, că începutul se face cu cei din Moldova, că ciangăii vor fi așezați dela rîul Tisa încoaice pe la Bănat, îndată ce se vor termina lucrările desecării bălților și altor ținuturi apoase, că li se vor pune condițiuni de colonizare cât se poate mai ușoare.

Bietul Thaly declarând franc că Pecenegii au fost maghiari, ne declară deci că Moldova a fost maghiară de oare ce acest popor locuie un timp foarte scurt această parte a României; d. Coloman Thaly e modest în declarațiunea sa, căci putea să dică și mai mult, fiindcă istoriograful ruși și slavi declară că pecenegii, un popor mongol, locuiau altădată Volga, Don și apoi Sudul Rusiei și Dniprul, așa fiind Rusia dela Ural și până la Dniștru era și ea a Maghiarilor; apoi dacă vom lua în considerațiune că Hunii și ei erau maghiari și că Attila a străbătut până la Châlons și până la porțile Romei, Italia deci și Francia sunt ale Maghiarilor.

Pentru a convinge pe onorabilul deputat maghiar, sîntem forțați a cita aci pe celebrul monografist rus Costomarov, care dice următoarele în volumul XI intitulat: „Rusia federativă din antichitate”: Statele slave dela Sud fură pradă Pecenegilor și a Cumanilor, a Bulgarilor și Tatarilor; Pecenegii veniră după Goți și se așezară pe malul Ahtubei, dar goniți de bulgari plecară spre Don și apoi spre Bug și Dniștru. Navăind asupra Chievului hordele lor fură respinse de cenezul Volodimir, ear de atunci ei n'au mai îndrăsnit să atingă statele slave dela Sud-Vest....”

Să povestesc una din aceste datine, ce s'ar pără că n'are nici o însemnătate, dară care poate să cază rău la vâpsea.

Eu, în copilăria mea nu-mi aduc aminte să fi vădut, ba nici pomeneală nu era, ca se pue negustorii noștri potcoave la pragurile prăvăliilor lor. Din potrivă, eată ce cuvintează dicăturile noastre în privința potcoavelor:

Și-a lepădat potcoavele, adică a murit. Umblă după potcoave de cai morți. Adică umblă după treburi care nu pot să-i aducă nici un folos sau își perde timpul degeaba. A potcovit bine pe cineva.

Adică prin violență a înșelat pe neștine.

Acești străini vinind cu deșartele lor credințe, că adică potcoave de cal găsite pe drum, aduce noroc la casa omului, mulți din ei își potcoviră pragurile prăvăliilor.

La noi după cum au dărați din dicăturile asupra potcoavelor, numai noroc nu însemnează.

(Va urma.)

În basa acestor considerațiuni într'un cât-va istorice, somăm pe onorabilii noștri vecini a nu se genă în deducțiunile lor și lăsând modestia, cu care în general sînt cam cercați a declara franc pretenșiunile lor asupra Pusei, Italiei și chiar Franciei, cel puțin până acolo unde a străbătut teribilul Attila.

Români și Maghiari.

Articulul ce urmează este cel din „Le Bien Public”, signalizat de noi în nrul nostru de Marți.

Articulul e scris într'un ton împăciuitoare, clar și este de interes politic.

De aceea îl împărtășim în tot cu-prinsul lui în traducere românească, precum urmează:

„Românii din provinciile răsăritene ale imperiului austro-ungar se pot de sigur număra între desmoșteniții soartei.

Această poporațiune latină de aproape patru milioane de suflete, ocupă un vast teritoriu, pe care e grupată în mase compacte: abia se află, în mijlocul atâtde des, câte-va aglomerațiuni mai mult sau mai puțin numeroase de locuitori de origine germanică sau maghiară.

Aproape totalitatea Românilor din imperiul austro-ungar locuiesc în țări care fac parte din Ungaria, numai de câți-va ani; acele țări sunt marele principat al Transilvaniei și partea Ungariei, care se întinde dela estremitatea apusană a Transilvaniei până la țărmul stîng al Tisei.

Comparați cu poporațiunile ce le sînt vecine, ei au în favoare-le nu numai vechimea originei, ci și superioritatea numărului; și cu toate acestea, situațiunea lor politică, care dela cucerirea maghiară în coace, era situațiunea unui popor subjugat, căruia niscă stăpâni străini nu-i lăsară nimic din independența lui, a devenit și mai rea, în secolul al cincisprezecelea, când năvălitorii Unguri și Secui, în unire cu colonii Sacsoni, formară între dînșii un pact solemn pentru a lua Românilor până și umbra drepturilor lor civile, politice și religioase. Acest pact deveni legea fundamentală a principatului Transilvaniei; el e cunoscut în istorie sub numele de *Unio trium nationum*. În starea de înjosire creată prin acest pact, Români se găsiră nu numai supuși legilor ce guvernau atunci feudalitatea, dar se imagină în contră-le măsuri de rigoare speciale, care îi loviră în religiunea, în moravurile și chiar în limba lor. E curios studiul vecsațiunilor neaude îndurate de Români, chiar în momentul, când ideile de umanitate, de toleranță și de civilizațiune începeau a se răspândi în toată Europa. Această apăsare a făcut pe poporul român să peară răbdarea de mai multe ori; de mai multe ori el a trebuit să recurgă la revoltă, pentru a încerca să pună capăt abuzurilor comise în paguba lui. Dar toate aceste încercări au fost zadarnice. Forța a primit tot-dea-una dreptul.

Departe de a se îmbunătăți condițiunea Românilor din Transilvania, ea deveni din ce în ce mai de nesuferită în cei dintâi ani ai acestui secol; cu toate acestea jugul ce li se impunea și în această epocă, luă un caracter deosebit. Cetățenii din orașe și seniorii unguri, concepând idea de a maghiariza, prin toate mijloacele putincioase poporațiunile de rasă străină în mijlocul căror trăiau, își aruncară mai întâiu ochii pe servii români, pe care deplorabila lor stare materială și spiritul lor puțin cultivat părea a-i face mai proprij pentru această asimilare; era vorba ca, exercitând sistematic asupra-le un fel de constrângere intelectuală, să-i fusioneze în naționalitatea

Apa trece, pietrele rămân.

Aceste neamuri, după ce au părjolit și s'au opintit să șteargă din fața pământului ori-ce urmă de romanitate, s'au strecurat și ele binișor una după alta, gonite de alte neamuri și mai barbare și mai numeroase.

Veacuri întregi bieții românașii noștri fură siliți a trăi tupilați prin păduri, vâriți prin scorburile copacilor și ascunși prin văgăunile munților până ce se treacă de pe capul lor o așa urgie dumnezească și omenească.

Când eșiră la iveală și se întoarseră pela locurile lor, Români fură mai tot ceea ce fuseseră când i aduseră Traian împărat în locurile acestea. Ce e drept, nu mai avură carte și de aceea, se vede, că puternicii de prin preajma noastră, nu voeau, vedeți d-voastră, dragii moșului, să le facă și lor parte a trăi, măcar, la lumina soarelui, Români, precum firea i lăsase pe dînșii.

Însă, acelea neamuri vrăjmașe deși se cerca să despoie pe poporul nostru de toate dovețile lui de romanitate, două lucruri nu le puteau smulge

dela inimă; aceste lucruri fură limba noastră românească și datinile și obiceiurile moștenite dela buni și dela străbuni.

Tocmai e acum în veacul nostru, vre-o câțiva oameni de-ai noștri și vre-o câțiva învățați de alt neam, care trecură pe aici, și vedură jocurile, datinile, și au dăra colindele, bazmele și dicăturile din graiul nostru, se deșteaptă deodată și cunoscără că se cam potrivesc cu cele ce cetiseră ei prin cărțile păgânului Romani că sînt aidoma cu ale lor.

Atunci prinseră a scrie, deteră tîrgului prin stampă minunea aceasta, și toți cu totul recunoscără că sîntem viță de romani.

Noi însă pare că ne-am culcat pe urechia aia, cum se dice, după ce ne-a cunoscut lumea cine sîntem noi, și lăsăm să se strecoare pîntre noi datini și obiceiuri străine, și eată cum:

De câțiva ani a năboit în orașele noastre o mulțime de străini; ei au adus cu dînșii multe datine de ale lor, pe care Români le primesc, pentru că ci-că sînt la modă. O, bat-o nevoia de modă! Ea are să ne răpue!

ungară și să mărească astfel puterea și întinderea țărilor maghiare. Această idee era întemeiată pe utopii ne-realisabile în zilele noastre: căci nu numai forța e neputincioasă de a des-naționaliza astfel un popor și a amesteca într'un mod atât de strins două națiuni pe care le desparte tot; originea, moravurile, limba, religiunea; dar, încât privesc mai cu osebire pe Români, simțământul ce au despre rasa lor latină — simțământ pe care ei și l-au transmis într'un mod, ca să fie astfel înconștienți, din generațiune în generațiune — a luat o desvoltare și un avânt încă și mai mare dela sfârșitul secolului trecut în coace și aceasta tocmai la acea parte de Români, care e vecină cu Ungaria. Nu e dar încă mirare împotriva-rea desperată ce ei au opus ori cărei încercări de maghiarizare ce s'a îndreptat asupra-le.

Nici o națiune n'a abusat mai mult de avantajul pozițiunii sale pentru a face rău altei națiuni, cât au abusat Ungurii pentru a face neajunsuri Românilor din provinciile austro-maghiare. Și cu toate acestea nu ne putem opri de a recunoaște că această atitudine a Ungurilor are ca punct de plecare un simțământ demn de admirațiune. Toți știu că acest popor are un patriotism ardent, multămărită căruia și-a putut păstra individualitatea în mijlocul atâtor elemente străine și ostile, dar care — tocmai din cauza intensității sale — devine adesea escisiv și degenerază într'o trebuință violentă de a năbuși la alții acest simțământ atât de laudabil la sine.

Această tendință periculoasă s'a manifestat mai cu osebire în 1848, chiar în momentul când națiunea ungară revendica independența sa compromisă. În această epocă, fapt de necredut, aceleași arme serviră Ungurilor pentru ași apăra libertatea în contra dominațiunii străine, și pentru a exercita ei înșiși cea mai crudă apăsare în contra nefericitului popor român din Transilvania, care, din parte-i aspira la o viață mai independentă. Ungurii n'ar trebui să uite atât de curând desastrelor ce le a causat inconștința purtării lor politice.

În această luptă, pe atât de bizară pe cât și inversunată, Românii din Austria avură pentru un moment sortii de a dobândi bunele grații ale guvernului din Viena, care le acordă drepturi egale cu ale celorlalte națiuni, din care se compune imperiul. Dar mai fericiți în urmă și admirabil serviți de împregiurări, Maghiarii scură să se folosească de nefericirile încercate de Austria în 1866; ei dobândiră alipirea la regatul Ungariei a vechiului principat al Transilvaniei. Această încorporare se făcu fără consimțământul și în contra voinței Românilor, adică a părții celei mai mari din populațiunea Transilvaniei.

Astfel, când trebuie a da o organizare noiei provincii, în loc de a ține seamă de deosebirea raselor într'uite sub aceeași administrațiune, în loc de a păstra și de a desvolta dispozițiunile echitabile, pe care Austria știuse să le ia în favoarea lor, guvernul unguresc — fără a se îngriji de trebuințele nou create de avântul spiritului public, a recurs la tot felul de mijloace ilicite pentru a obliga pe Români să renunțe la limba lor și ale impune limba maghiară, pe care pretind a o face unică și singură în țeară, unde, din cauza multiplicității raselor ce o locuiesc, până la 1848 limba latină a servit pentru toate transacțiunile oficiale.

Sub patronagiul și cu spriginul autorităților, se formară numeroase societăți, cari urmăriră în modul cel mai activ lucrarea de maghiarizare, ale căreia rezultate reale sau imaginare fură relate cu sgomot în toate publicațiunile statului.

Națiunea și guvernul ungar au

avut totdeauna grigie de a procura presei europene informațiuni eronate și de natură a înșela publicul asupra lucrurilor ce se petrec în realitate în Ungaria. Ei au isbutit ași da la mulți oameni meritul de a fi un guvern și o națiune animați de spiritul cel mai liberal; dar ceea ce n'au spus este că în Ungaria nu numai statul n'a deschis scoale naționale pentru populațiunile ce nu aparțin rasei maghiare, ci și că întrebunțază toate mijloacele care nu se pot aproba pentru a opri pe Români de a contribui cu mijloacele lor particulare la întreținerea propriilor lor scoale. Ceea ce asemenea încă n'au spus e că guvernul subvenționează numai scoale unde nu se învață decât unguresce și că aceste scoale, în mâinile sale sunt instrumentul cel mai puternic pentru a maghiariza Transilvania.

Și nu sunt aceste singurele pedeci aduse desvoltării naționale a Românilor, o lege asupra presei, de un caracter cu totul excepțional și care nu privește decât pe teritoriul locuit de Români, li se aplică în modul cel mai arbitrar.

E lesne de a se lăuda cu liberalismul; e lesne de a trece drept un stat constituțional înzestrat cu un regim reprezentativ, și de a trimite naintea reprezentațiunii naționale pe toți acei cari ridică vocea pentru a formula o plângere sau a semna un abus. Ceea ce e mai anevoie este de a mărturi că populațiunii române îi este interzis acest mod de a și revendica drepturile și că pentru a și răpi ori-ce mod de acțiuni și ori-ce influință parlamentară, s'a făcut o lege excepțională numai pentru Transilvania, adică pentru țeara, ai cărei locuitori sunt două treimi Români. Această lege lipsind de dreptul electoral cea mai mare parte din Români care în Transilvania, formează aproape totalitatea clasei rurale, singura laborioasă și productivă, recunoaște — în schimb — ca alegători pe toți Ungurii nobili, privilegiați în virtutea regimului feudal, care era în vigoare înainte revoluțiunii dela 1848, ori cât de sâraci și ori cât fără de căpătău ar fi acești alegători. Ast-fel înțeleg Ungurii liberalismul și ast-fel îl practică pentru folosul lor, dar pentru cel mai mare prejudiciu al Românilor. Acesta neputând lua parte într'un mod util la desbaterile parlamentare, au hotărât de a se abține dela ori-ce amestec în mișcarea electorală și de a protesta, prin atitudinea lor pasivă și resemnată, în contra măsurilor arbitrare a căror victimă sunt.

Dela 1866 în coace ei s'au intrunit în mai multe rânduri, în adunare națională pentru a discuta asupra liniei de purtare ce trebuie să observe în fața situațiunii inice ce le facea guvernul dela Budapesta.

La fiecare nouă într'unire, simțându-se lipsiți de ori ce ajutor eficace au otărit de a stărui în această sistemă de abținere electorală și de a opune o mută protestare în contra măsurilor ilegale ce li se impuneau, sub adăpostul legalității ei au refuzat de a da, prin prezența lor în camera maghiară tristul spectacol al unei minorități totdeauna zdrobită, totdeauna batjocorită.

Cea mai însemnată din aceste adunări e cea din 1881 și în care toți Românii din Transilvania și din Ungaria au fost reprezentați prin o sută cincideci și trei deputați, numiți de toți alegătorii români cărora chiar legea ungară le recunoaște dreptul devot.

Ori cât de restrins ar fi votul dela care acești reprezentanți au primit mandatul lor, toată populațiunea română din regatul Ungariei a recunoscut bucuroasă autoritatea lor, pentru ca cel puțin de astă dată, voturile acestor privilegiați n'au fost espuse de a fi înecate de alegători de naționalitate străină. E dar permis de a dice că, în această împregiurare,

popolațiunea română întreagă s'a intrunit și a luat otăriri, a căror însemnatate nu va scăpa nimănui. Adunarea, după ce a confirmat otăririle adunărilor precedente, a otărit planul amănunt și precis al politicii viitoare a partidei naționaliste, și a ficsat programa ei.

Aci autorul reproduce în resumat cererile memoriului și apoi urmează:

„E urgent,“ credem, că opiniunea publică să nu se mai lase a fi îndusă în eroare prin informațiunile false ce i dă presa maghiară despre cele ce se petrec în aceea parte a Ungariei; e urgent ca să înceapă a se cunoaște în Europa realitatea faptelor și ca să și facă o idee mai lămurită și mai precisă despre aceea populațiune română, care a îndurat pe nedrept și care îndură încă și astăzi tirania unui stăpân violent, ascuns sub aparență înșelătoare a celui mai liberal protector.

Să nu se uite că acești Români nu sunt o grupă neînsemnată perdută în imensitatea imperiului, ca spre exemplu Albanesii în Balcani, și că formează în sinul provinciilor ocupate de ei în Austro-Ungaria, majoritatea populațiunii. Să se ție asemenea seamă că Românii de dincoace de Carpați sunt o porțiune însemnată dintr'un popor de nouă milioane de suflete care, de și e împărțit între diferite state, din punct de vedere politic, nu e mai puțin într'unut prin comunitatea originii limbei și vieții intelectuale.

Nu numai în numele echității și al justiției, acest popor merită a participa la toate bine-facerile civilizațiunii noastre moderne, ci chiar din punctul de vedere particular al ideilor ce au astăzi curs la noi, nimeni nu poate contesta Românilor din Ungaria dreptul de a rămâne Români, așa precum doresc, Români în tradițiunile, Români în moravurile, Români în libera manifestare a activității lor intelectuale.

Am spus deja că, înainte de 1866, guvernul imperial din Viena, care totuși n'a făcut nici odată paradă de liberalismul său, nu le-a preocupat cea mai mare parte de aceste drepturi.

Este oare rațional, este prudent ca guvernul din Budapesta să lucreze într'un mod cu totul deosebit în privința lor?

A combate nisce revindicări atât de legitime ca cele formulate de Români, — ni se pare — a se espune într'o și sau într'alta la un conflict, care ar putea ave un rezultat funest pentru cei cari ar căuta să l provoace. De sigur Românii nu se gândesc, nu se pot gândi de a rupe legătura care de secole uneste soartea lor cu destinele imperiului austro-ungar; și, pe de altă parte, oamenii cari dirig astăzi politica regatului României, se inspiră de principii prea înțelepte și prea moderate, pentru a forma proiecte temerare, care ar tinde la desmembrarea marel puteri vecină lor. Dar, cu toate acestea, nu e oare de temut că, împingând pe Transilvăneni până la capăt, că oprindu-le cu o stăruință arbitrară întrebunțarea limbei lor, a acelei limbi de care sunt mândri ca de moștenirea cea mai glorioasă ce le-au lăsat strămoșii lor Romani, a acelei limbi pe care o cultivă cu atâta iubire, în unire cu frații lor dela Dunăre, pentru a o transmite copiilor lor, nu e oare de temut că atâtea persecuțiuni imprudente, atâtea vicesațiuni nedrepte vor înstrăina din ce în ce mai mult pe Românii din Ungaria de un guvern, care recunoaște astfel cele mai inocente și mai legitime ale lor aspirațiuni și i vor face, fără voia, să întoarcă privirile către aceia cari, chiar în puterea vocei sângelui, sunt protectorii lor naturali?

Puterile se sleiesc lesne în luptă,

mai cu seamă, când lupta e angajată între două națiuni care sunt gata la toate sacrificiile, care pot dispune de forțe numerice aproape egale și care sunt înzestrate de aceeași vitalitate națională.

În acest cas, vine totdeauna un al treilea, care se folosește de aceste neînțelegeri și divisiuni. Maghiarii nu pot să nu știe, ca și Românii, că nu ei singuri sunt care poftesc și că nu sunt cei mai bine pregătiți a lua, într'o ocaziune favorabilă, supremația în Europa orientală.

Elementele slave și germanice care le încongioară constituie, pentru unii ca și pentru alții, o necentenită amenințare, o armă care-i va lovi cu atât mai sigur cu cât ea își întărește pe fie ce și puterea prin neînțelegerile lor. În loc de ași înstrăina prin procederi nedrepte și nedemne de timpii în care trăim, simpatiele populațiunilor române, Maghiarii ar ave de sigur mai mult interes de a face să înceteze, odată pentru totdeauna, apăsarea ce exercită asupra Românilor din Ungaria.

Astfel, ori-care ar fi stima și admirațiunea ce ne inspiră bărbații de stat ai Ungariei, să ne permită ale declara, cu toată franchetă, că lor, relele calcule ale politicii lor greșite și ambițiunile lor prea escluse, se va atribui cea mai mare parte din răspundere, în ori-ce cataclism, care ar ave de efect de a distruge, în germinele său, viitorul prosper la care au dreptul de a aspira tot atât toate popoarele și toate statele de pe țărmii Dunării răsăritene, cu condițiunea însă de a face ca să domnească între ele cea mai frățească înțelegere.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Alma în 17 Decemve 1882. Domnule redactor! Autoritățile publice maghiare au comis în comuna noastră un act violent, care nu trebuie trecut cu vederea.

Înainte de a vă face cunoscut cu însuși actul, ertati-mă să anticipez unele lucruri esplanatoare, întemplate cu doi ani mai înainte.

De doi ani s'a virit și în comuna noastră unația. Dimpreamă cu clerul nostru de odinioară, George Șerban, au trecut la confesiunea greacă și alți 3 indiviți. Clericul numit a devenit paroch în Șmig, după-ce a sementat desbinarea în comuna noastră. Desbinarea deveni acută în decursul timpului. Murind o țigăna de confesiunea unită venită la noi din altă comună, uniții au cerut să fie înmormântată în cimitirul bisericii noastre, ceea ce greco-orientalii nu voia să o conceadă odată cu capul. La espresa dispoziune a autorităților publice se efectui însă înmormântarea și oamenii nostri s'au vădut îndemnați a recurge și apela la ministerul de justiție în contra acestei dispozițiuni. Prin rezoluțiunea sa dt. 13 Iunie 1881 Nr. min. 16 ministerul de justiție a rezolvit cauza într'acolo, că „în afacerea aceasta organele politice n'au voie a se amesteca.“

Uniții, nemulțămii, au resuscitat procesul de nou pe cale politică. În urma acesteia a eșit pretorele în primăvara trecută în fața locului, spre a face investigațiune; cererei noastre: de a ni se asculta și martorii nostri în cauză de controversă, nici până aci nu i s'a dat loc. Lucrul a rămas de atunci baltă. Atâtea spre orientare!

De vre o trei zile a murit în comuna noastră o muere greco-catolică. Fiul acesteia a cerut ca moarta să fie îngropată în cimitirul nostru cu preot gr. cat. Oficiul nostru parochial nu s'a arătat neaplicat a concede înmormântarea, îndată ce va aduce pet-nțele un mandat special

dela pretorul, prin care se se de-mânde concederea.

Pretorul nici la espresa rugare a oficiului parochial, în care i se arată, că poporul nostru e rezoluț a nu concede înmormântarea, n'a voit se scie de mandat. În 17 Decemvre a. c., vin, trimiși de pretorele, doi gendarmi, cerând a se da voie, să se înmormenteze moarta în cimiteriul nostru, fără a ave însă vre un mandat în scris dela trimitător. Poporul nostru, auzind, că nici gendarmii n'au mandat, a strigat în gura mare, că nu concede înmormântarea cu nici un preț. Până ce poporul a asistat la serviciul divin, greco-catolicii s'au apucat și fără concesiune — sub scutul gendarmilor — de groapă. După biserică s'a adunat întreg poporul nostru, în frunte cu parochul locului, în cimiteriu, cerând dela gendarmi mandatul, pe basa căruia sunt imputerniciți a urma astfel precum urmează. Nepotându-și justifica gendarmi, de o parte procedura, ear' de altă parte arătându-li-se acestora soluțiunea ministerială suspomenită, s'au retras, insistând, ca să ese din cimiteriu săpătorii groapei.

Astfel se duse apoi poporul la ale sale. Pe la 4 oare seara în 17 Decemvre ne pomenim în comuna noastră cu adjunctul pretorial. De loc a fost adunat și poporul în masă, cerând să i se dea mandat în scris, altfel nu va concede înmormântarea. Interpelări și provocări între popor și adjunct își iau începutul. De odată ce se vede! Un escadron de husari și vre-o 30 honveți sosesc în comuna noastră cu armele puse în stare resboinică spre a delătura revolta ce nu exista. După ce acestia au vădut că pretorul ia dus în Aprile cu patru luni mai nainte și că nu-i lipsă de ei, s'au întors de unde au venit. Adevărat, că puterea statului ajunge preste tot locul!

Varietăți.

* (Transferare.) Escel. Sa dl ministru de justiție a transferat pe vice-notariul dela tribunalul reg. din Caransebeș, Iulie Pușcariu, la tribunalul reg. din Budapesta în aceeași calitate.

* (Postal). Lagara din M. Oșorheiu s'a deschis Joi în 9/21 Dec. un nou oficiu postal.

* (Universitatea națională săsească) își continuă ședințele*). În ședința dela 19 între alte s'a desbătut și petițiunile comunelor bisericesci gr. or. din Sighișoara, Vinerea, Boița Tălmăcel, Porcesci, Sebeșul sup. și inf. și a com. gr. cat. din Sibiu pentru subsidii în favorul scoalelor. Comisiunea din considerante la starea actuală a cassei a propus respingerea petițiilor. În decursul desbaterii s'a mai făcut o propunere și în favorul comunei bisericesci din Lancrăm. Majoritatea universității a primit propunerea comisiunii, eară Dr. Păcurar a înscinat vot separat. Votul majorității noi îl aflăm că este, cel puțin inoportun.

* (Pentru Ciangăi) s'a ținut Luni în Budapesta conferință în care s'a statorit înlesnirea reaseșării în Ungaria a acelor ciangăi, cari vor voi a fi reaseșăți. Spre sfârșitul acesta s'a constituit un comitet.

* (Oberdank) fu spândurat în 8/20 la 7 oare dimineața în Triest.

* Bontoux și Feder, cunoscuți de când cu Krachul sârbesc, se telegrafează din Paris, că sunt condamnați la 5 ani închisoare, 3000

*) Varietatea aceasta a remas din nrul precedent. Acum universitatea e suspendată pe patrușprădece zile.

franci pedeapsă în bani și la suportarea cheltuielilor judecătorești.

* (Timpul) e frumos dar friguros. Termometrul s'a coborât 8 graduri sub 0. De a seară termometrul s'a suit până la 0. Noureală, semne de ninsoare.

Bursa de Viena și Pesta

Din 21 Decemvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6% . . .	118.10	118.50
Renta de aur ung. de 4% . . .	84.85	84.95
Renta ung. de hârtie . . .	83.85	84.10
Împrumutul drumurilor de fer ung. . .	132.75	133.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. . .	88.25	88.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	110.—	109.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. . .	93.25	93.25
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului . . .	97.75	98.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire . . .	94.75	94.50
Obligațiuni urbariale temeșane . . .	97.50	97.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire . . .	94.50	95.—
Obligațiuni urbariale transilvane . . .	97.25	97.25
Obligațiuni urbariale croato-slavonice . . .	99.—	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin . . .	96.50	97.25
Sorți unguresci cu premii . . .	113.80	113.—
Sorți de regularea Tisei . . .	108.50	108.—
Datorie de stat austriacă în hârtie . . .	75.85	75.70
Datorie de stat austr. în argint . . .	76.60	75.50
Renta de aur austriacă . . .	94.80	94.50
Sorți de stat dela 1860 . . .	129.75	129.—
Ațiuni de bancă austro-ung. . .	831.—	826.—
Ațiuni de bancă de credit ung. . .	274.25	273.50
Ațiuni de credit austr. . .	283.70	283.80
London (pe polița de trei luni) . . .	119.30	119.80
Serisuri fonciare ale institutului „Albina” . . .	—	100.—
Argint . . .	—	—
Galbin . . .	5.65	5.65
Napoleon . . .	9.47 1/2	9.48
100 marce nemțesci . . .	58.55	58.55

Nr. 6.

[318] 1—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic § 63 combinat cu § 23 punct 5 și a instrucțiunii votate de sinodul archidieceșan la 13/25 Aprile 1877 Nr. 191 § 7 prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Sibiului.

Fiitorii protopresbiter ca atare va fi tot odată și paroch în locul central al tractului, anume în cetatea Sibiului, așa însă: ca până la devenirea în vacanță a parochiei protopresbiterale dela biserică Schimbăreii la față din cetate, el în locul aceleia să ocupe în mod provisoriu parochia dela biserică Bunei-vestiri din suburbiul Iosefin.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiter sunt:

a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutoriu de stat și din tacele ce încurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterali.

b) venitele ordinari ale parochiei de clasa a II a din Sibiu, suburbiul Iosefin, eventualminte ale celor din cetate, împreună cu locuința în natură.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc; în special aceia, cari după o pregătire cel puțin de 8 clase gimnasiale sau reale cu testimoniu de maturitate au terminat studiile teologice la vre-unul din institutele metropoliei noastre și au susținut cu succes bun examenul rigoros de calificățiune, sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus examenul de calificățiune înaintea comisiunii examinatoare a consistoriului archidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea examenelor de calificățiune, dacă în celelalte au calificățiunea prescrisă mai sus.

În mod excepțional mai pot concurge și fără prescria calificățiune gimnasiale acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea ma-

nifestată în administrarea protopresbiteratului, vor ave dela consistoriul archidieceșan (plenary) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post au ași așterne suplicile concursuali la Venerabilul consistoriu archidieceșan în Sibiu, în restimp de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Roman”, alăturând câte o tabelă de calificățiune, carea să conțină date esacte și speciali în următoarele rubrici: numele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului, anii etății (anul, luna și ziua născerei); studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelor, examenul de maturitate, doctorat ș. a.) studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelor și examenul de calificățiune); serviciile de până acum pe terenul bisericesc (timpul, locul și categoria acelor); în fine cunoscința limbilor și alte reflecțiuni. Datele din această tabelă sânt de a se întâri cu documente cari să se accludă în original, precum carte de botez, testimonii scolastice și de maturitate, testimonii teologice și de calificățiune, atestate de serviciile bisericesci și eventualminte toate altfel de recomandări.

Sibiu 19 Novembre, 1882.

Comitetul protopresbiter al tractului Sibiului.

președinte: notariu:

Moise Lazar m. p. Demetriu Comșa m. p. adstr. ppresbiteral.

Viena! Paris! London!

Audiți și mirațive!

Administrațiunea massei a falitei „Marl fabricie Anglo-Britice de Argint” vinde toate mărfurile de parte sub prețul de vânzare. Pe lângă trimiterea sumei sau pe lângă rambursă de fl. 8.50 primesc cine va un serviciu foarte solid de masă și de desert din argintul cel mai fin Anglo-Britic (care mai nainte costa preste 40 fl.) și primesc fie care comandator garanție în scris pentru rămânerea serviciului 10 ani alb. 6 cuțite de masă cu lamă escelentă de oțel. 6 furcuțe de argint veritabil anglo-brit. 6 linguri masive de masă de argint anglo-brit. 6 linguri fine de argint anglo-brit. 1 lingură de supă, de argint anglo-brit. 1 lingură masivă de lapte, de argint anglo-brit. 6 răzămătoare de cuțite escelente de argint anglo-brit. 6 linguri masive de desert de argint anglo-brit. 6 furcuțe de desert de argint veritabil anglo-brit. 1 rezervator escelent de piper sau de zăhar. 6 pahare frumoase masive de oaur. 6 linguri fine de oaur de argint anglo-brit. 1 tavă splendidă de argint anglo-brit, de 30 ctm. de lungă. 1 străcuroare de teă sorta cea mai fină. 2 fesnice pompoase de salon 62 bucăți.

Dovadă că anunțul meu n'are ciarlatania drept basă, mă oblig prin aceasta în public, dacă marfa nu convine, a o reprimi fără nici o pedecă, prin urmare ori ce comandă e fără risic.

Cine vrea dară să capete marfă bună și solidă, să se adreseze pe cât timp mai este provisiune, cu toată încrederea la

J. H. Rabinovitz, Viena.

Depositar central al fabricii de argint Anglo-Brit. II. Schiffamtsgasse 20.

Pruf de curățit pentru serviciul de mai sus se află la mine per scutulă 15 cr. [301] 4—6

Filiale: Paris, London.

Nr. 157

[315] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroch Ioan Moșoiu în parochia de clasa a III-a dela biserică nouă din Șimon, protopresbiteratul Branului, conform grațioasei ordinațiuni consistoriale ddto 16 Noemvre a. c. Nr. 2532 B. să escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunafe cu acest post de capelan sânt jumătate din toate venitele parochiali în sumă de 200 fl v. a. pe an.

Concurenții au ași trămite subscrisului suplicile lor instruate în sensul statului organic și conform regulamentului congresual pentru parochii din anul 1878.

Brașov, 26 Noemvre 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Iosif Barac m. p.,

prot. ca adstr. ppresb. al Branului.

Scrisuri fonciare de 6% ale Institutului de credit și de economii „Albina” în Sibiu.

Aceste scrisuri fonciare notate la bursa din Budapesta aduc 6% interese și ofer siguranța cea mai mare, fiind coperite:

1. prin ipotecă întreită, care întrece siguranța pupilară usitată și care în partea ei cea mai mare stă din moșie (realități de câmp). Conform legii aceste ipoteci servesc **exclusiv pentru asigurarea detentorilor (posesorilor) de scrisuri fonciare** ceea ce se face evident în cartea funduară la fie-care intabulare;
2. prin un fond de garanță prescriș prin lege de **200,000 florini**, elocată în efecte publice sigure.
3. prin **toată cealaltă avere a institutului**.

Cuponii de interese se plătesc fără de nici o subtragere la semestru, în 1 Aprile și 1 Octomvre a fie-cărui an la cassa institutului în Sibiu, la filiala institutului în **Brașov** și la „Banca comercială ungară” în **Budapesta**.

În toate aceste locuri se dau și împrumuturi pe scrisurile fonciare ale institutului până la 90% a valorii lor de curs cu 7% interese la an.

Scrisurile fonciare se răscumpără în întreaga lor valoare nominală cel mult în 20 ani prin tragerea la sorți în tot anul în luna Septemvre. Ele se află de vânzare în cursul zilei și la

J. P. Kabdebo,

bancar în Sibiu.

[305] 3—4

Petru Tisu,

mi permit și în această cale de a aduce la cunoscința onorabilului public, că mi am deschis

cancelaria mea advocațială

pe lângă tribunalul regiu din

[319] 1—3

Panciova.

Zambach și Gavora.

Fabrică de vestminte și recuisite bisericesci

de rit catolic și grec.

[205] 14—30

în Budapesta, strada Vașului, Váci utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate felurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebnica, cădelnițe, pacifical, candelă de altar, policandre pentru biserici, ripide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele